

Андрій Вітко

аспірант кафедри фінансів ім. С. І. Юрія,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль
Науковий керівник: к.е.н., доцент Світлана Коваль

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Повномасштабна війна на території України зумовила масштабні руйнування виробничих та цивільних об'єктів, призвела до загибелі мирного населення та соціальних втрат. Активні бойові дії призвели до скорочення робочих місць та доходів, зниження купівельної спроможності населення і обсягів накопичених активів. За результатами 2022 р. національна економіка зазнала втрат на рівні 29,2% реального ВВП, понад 13,5 млн. українців були вимушені залишити свої домівки, більше як 7 мільйонів наших громадян опинилися за межею бідності, при цьому рівень бідності охопив 24% населення [1]. За оцінками Світового банку найбільших втрати у житловому секторі сягнули 38% від загального обсягу пошкоджень, на транспорті – 26%, в енергетиці – 8%, у промисловості і торгівлі – 8%, у сільському господарстві – 7% [1].

Післявоєнна відбудова України є надзвичайно складним завданням, оскільки потребує одночасного вирішення численних проблем: гуманітарних, необхідності відновлення інфраструктурних об'єктів, а також пошуку джерел фінансових ресурсів та їх оптимальний розподіл в умовах гострої нестачі ресурсів [2].

І хоча, війна в Україні триває, потрібно розробляти заходи державної політики спрямовані на післявоєнну відбудову економіки країни. У цьому контексті до пріоритетних напрямів економічної політики належать:

- відродження виробничого потенціалу економіки та створення робочих місць;
- підвищення інвестиційної привабливості України.

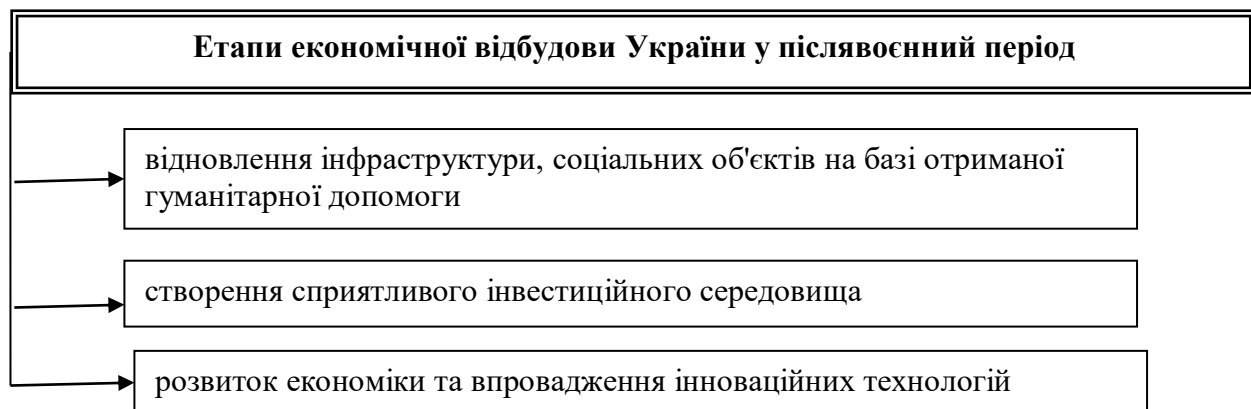

Рис. 1. Етапи економічної відбудови України у післявоєнний період

Джерело: узагальнено автором за [2; 3]

Як бачимо (див. рис. 1) на першому етапі необхідно здійснити відбудову автошляхів, мостів, залізничних колій, вокзалів, електричних мереж та підстанцій, систем водопостачання та водовідведення, житлових будинків, шкіл, закладів охорони здоров'я, адміністративних будівель. На цьому етапі передбачається здійснення відбудови інфраструктурних об'єктів, житлового фонду, установ соціальної сфери та відновлення навколишнього природного середовища. Важливим завданням даного етапу є забезпечення відновлення промисловості, створення нових робочих місць, підтримка розвитку малого і середнього бізнесу.

Важливим етапом післявоєнної відбудови є залучення інвестицій. Цей етап потребуватиме чималих зусиль, оскільки потенційні інвестори мають бути впевнені у створенні безпечних умов, які, у першу чергу, полягатимуть у гарантіях неможливості відновлення бойових дій [3]. При відсутності таких гарантій можливості залучення інвестицій не буде, при цьому економічне відновлення гальмуватиметься, а ризики безпеки перекладатимуться на інвесторів. Іншими словами, залучення інвестицій є можливим лише в створенні безпечного середовища в країні.

Передбачається, що інвестиційні ресурси спрямовуватимуться на модернізацію промислових підприємств на технологічне оновлення виробничих процесів, що відповідають європейським стандартам. Модернізація промисловості сприятиме підприємствам покращенню їх позицій на ринку та забезпечить інтеграцію в глобальні ланцюги створення вартості.

Третій етап, базуватиметься на залучених інвестиційних ресурсах та передбачає стійке економічне зростання, впровадженні інноваційних технологій при поступовому зниженні масштабів відновлювальних заходів у соціальному секторі і у секторі критичної інфраструктури.

Залучення іноземних інвестицій не лише створить фінансову основу для впровадження інноваційних продуктів, але і зумовить упровадження інноваційних «управлінських та бізнес практик, сучасних маркетингових та організаційних моделей ритейлу» [4 с. 184]. Залучення інвестицій від країн-донорів для післявоєнного економічного відновлення України дає можливості для включення України у глобальний логістичні системи, створення нової вартості на заміну знищених внаслідок війни та адаптацією до вимог ЄС вітчизняних ланцюгів створення вартості [4, с. 184].

Важливість розроблення заходів спрямованих на відбудову вітчизняної економіки після перемоги над ворогом, урядом України започатковано відповідні інституційні ініціативи (у т.ч. із міжнародними організаціями). Так, уряди країн-партнерів: США, ЄС, інших країн G7, міжнародні фінансові інституції залучаються до вирішення проблеми соціально-економічної відбудови України. Робота по залученню інвесторів спрямована на створення і реалізацію заходів по відновленню у різних сферах для забезпечення ефективного використання обмежених фінансових ресурсів.

Втілення заходів економічного відновлення України потребуватиме значного обсягу інвестицій, котрі передбачається насамперед спрямовувати в інноваційні проекти післявоєнної стабілізації. Водночас, напрями післявоєнного відновлення галузей економіки потребує розробки досконалого механізму подолання наслідків війни у площині інноваційної відбудови.

Список використаних джерел:

1. Хмарська І., Кучерява К., Клімова І. Особливості післявоєнного відновлення економіки України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-31>
2. Богдан Т. Фінансово-економічні наслідки війни. URL: https://lb.ua/blog/tetiana_bohdan/550614_finansovoeconomichni_naslidki.html
3. Богдан Т. Відбудова економіки: напрямки, важелі, інститути. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/04/25/686208/>
4. Гринів В., Клепанчук О. Роль інвестиційних процесів у післявоєнній відбудові торговельної галузі України. *Modeling the development of the economic systems*. 2023. № 2. С. 179–188. URL: <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-8-24>.